

Zagreb, Hrvatska
29. kolovoza 2001.

gosp. Horst Köhler,
generalni direktor
Međunarodni monetarni fond
Washington, D.C. 20431
SAD

Poštovani gospodine Köhleru,

1. Sa zadovoljstvom izvješćujemo da će makroekonomski ciljevi našeg gospodarskog programa za 2001. godinu, koji podupire Međunarodni monetarni fond 14-mjesečnim stand-by aranžmanom u iznosu od 200 milijuna SPV-a, vjerojatno biti u potpunosti ispunjeni ili znatno premašeni. Točnije, uvjereni smo da ćemo ove godine postići gospodarski rast od 4 posto i smanjenje inflacije maloprodajnih cijena na 4,5 posto (mjerene prosinac na prosinac), te znatno premašiti ciljni rast neto međunarodnih pričuva.
2. Unatoč zakašnjenju u provedbi nekih važnih mjera programa, mnogo je toga postignuto, a nedavno izglasano povjerenje Sabora Vladi dalo nam je dodatnu energiju za nastavak provedbe našeg programa. Priloženi Dodatni memorandum o ekonomskoj i financijskoj politici za 2001. (Memorandum): i) izvješćuje o dosadašnjoj provedbi programa, i o mjerama za ostvarivanje programskih ciljeva koje ćemo provoditi dokraja godine, te ii) predlaže kvantitativne kriterije za ocjenu uspješnosti izvršenja programa za razdoblje do 30. rujna odnosno 31. prosinca 2001. Konkretno, mjere opisane u Memorandumu omogućit će nam održanje deficita konsolidirane središnje države na razini od 5,3 posto BDP-a, u skladu s izvornim programom. Priloženi Memorandum dopuna je Memorandumu o ekonomskoj i financijskoj politici uz naš dopis koji smo Vam uputili 31. siječnja 2001., te je nastavak prikaza naših aktivnosti na svim područjima koja nisu posebno spomenuta u priloženom Memorandumu.
3. Na osnovi dosad postignutih rezultata u okviru aranžmana i mjera opisanih u Memorandumu tražimo: i) odustajanje od kriterija za ocjenu uspješnosti na području provedbe politike plaća, kredita domaćih banaka i dospjelih neplaćenih obveza konsolidirane središnje države, te kratkoročnog inozemnog javnog duga, ii) završetak prvog preispitivanja u svezi s aranžmanom. Kako bi se osiguralo dovoljno vremena za pripremu relevantnih dokumenata za potrebe Izvršnog odbora Fonda, također predlažemo da se drugo i završno preispitivanje odgodi s 30. studenoga na 31. prosinca 2001.
4. Smatramo da se mjerama opisanim u priloženom Memorandumu mogu postići ciljevi našeg gospodarskog programa, ali smo spremni poduzeti svaki daljnji korak za osiguranje njegove provedbe. I dalje ćemo usko surađivati s Fondom u skladu s politikom Fonda koja vrijedi za takvu suradnju. Drugo preispitivanje programa omogućit će ocjenu napretka u njegovoj provedbi i postizanje dogovora o svim mjerama koje bi mogle biti nužne za ostvarenje ciljeva programa.

5. Želimo potvrditi da ne namjeravamo povlačiti sredstva koja će nam biti stavljena na raspolaganje u okviru aranžmana nakon završetka sadašnjeg preispitivanja i drugog preispitivanja, te nakon zadovoljavanja kriterija uspješnosti izvršenja programa za razdoblje do 30. rujna odnosno 31. prosinca 2001.

S poštovanjem,

Slavko Linić
potpredsjednik Vlade

Mato Crkvenac
ministar financija

Željko Rohatinski
guverner
Hrvatske narodne banke

Prilog: Dodatni memorandum o ekonomskoj i financijskoj politici

DODATNI MEMORANDUM O EKONOMSKOJ I FINANCIJSKOJ POLITICI

1. Ostajemo pri ciljevima gospodarskog programa za razdoblje od 2001. do 2003., navedenima u Memorandumu o ekonomskoj i financijskoj politici, koji smo poslali generalnom direktoru Međunarodnog monetarnog fonda u prilogu dopisa od 31. siječnja 2001. U svrhu ostvarivanja tih ciljeva preispitali smo provedbu programa u prvoj polovici 2001. i usvojili politike opisane u Odjeljku III., kako bismo postigli programske ciljeve u drugoj polovici godine.

I. NAJNOVIJA GOSPODARSKA KRETANJA I IZGLEDI ZA BLISKU BUDUĆNOST

2. Unatoč usporavanju prometa između glavnih trgovačkih partnera hrvatsko gospodarstvo snažno raste. Nakon povećanja od 3,7 posto u 2000. nastavlja se gospodarski oporavak, tako da će se cilj 4-postotnog rasta za ovu godinu vjerojatno ostvariti, unatoč slabijoj inozemnoj potražnji (Dodatak I.). U prvom tromjesečju realni BDP porastao je za 4,2 posto na međugodišnjoj osnovi, a visokofrekventni pokazatelji gospodarske aktivnosti (trgovina na malo, industrijska proizvodnja i turistička noćenja) upućuju na nastavak snažnog rasta u drugom tromjesečju. Postoje znakovi da će turistička sezona u trećem tromjesečju biti vrlo dobra, unatoč nastavku regionalnih napetosti i određenom jačanju tečaja. Iako je privatna potrošnja i dalje dobra zbog većih socijalnih transfera i manjih poreza na dohodak, povećanje uvoza strojeva, opreme i intermedijarnih proizvoda, te oživljavanje kreditiranja privatnih poduzeća ukazuju na očekivani porast poslovnih ulaganja.
3. Također očekujemo postizanje ciljne inflacije za 2001. Nakon visoke inflacije tijekom prvih pet mjeseci ove godine, uzrokovane povećanjem cijena nafte, sezonskog ubrzanja rasta cijena hrane i porastom trošarina, u naredna dva mjeseca dvanaestmjesечna je stopa inflacije maloprodajnih cijena pala na manje od 4 posto, te se očekuje da do kraja godine neće premašiti 4,5 posto. Tome u prilog govori smanjena inflacija proizvođačkih cijena i stabilna temeljna stopa inflacije maloprodajnih cijena, unatoč povećanju propisanih cijena električne energije i prirodnog plina.
4. Ciljne međunarodne pričuve, planirane u našem izvornom programu sigurno će biti premašene, a monetarni je program postrožen, kao što je opisano u Odjeljku III. koji slijedi. Unatoč privremenom smanjenju u prvom polugodištu, uglavnom zbog naglog povećanja uvoza automobila, i očekivanom nastavku rasta uvoza, projicirani vanjski deficit tekućeg računa za 2001. bit će oko 3,5 posto. U prilog takvim prognozama govore značajni prihodi od turizma i oporavak izvoza proizvoda. Poboljšani pristup stranim tržištima, normalizacija političkih prilika u regiji i nastavak fiskalne konsolidacije navode na pretpostavku da se golemi deficiti tekućeg računa iz prošlosti neće ponavljati. Ovogodišnji deficit bit će više nego pokriven prihodima od privatizacije i plasmana državnih obveznica na međunarodnom tržištu kapitala. Sa zadovoljstvom smo primijetili da je Hrvatska ostala imuna na nedavna previranja u tržišnim gospodarstvima u nastajanju, i da su kamatne marže na naše međunarodne obveznice kontinuirano padale tijekom većine toga razdoblja, dok je tečaj kune jačao, rezultirajući intervencijom Hrvatske narodne banke (HNB) na deviznom tržištu.

II. PROVEDBA PROGRAMA I REZULTATI

5. Unatoč zakašnjenju u provedbi određenih važnih mjera politike, uglavnom smo zadovoljni rezultatima našeg programa. Svi kvantitativni kriteriji izvršenja programa za razdoblje do kraja lipnja 2001. zadovoljeni su, osim gornjih granica za posudbe od banaka i dospjele neplaćene obveze središnje države, te za kratkoročni inozemni javni dug (Dodatak II.).

Neispunjavanje svih triju kriterija uzrokovano je zakašnjelom privatizacijom Hrvatskih telekomunikacija (HT). Unatoč zakašnjenju u provedbi nove politike plaća u državnom sektoru, što je bio razlog neispunjavanju kriterija strukturnog izvršenja programa za razdoblje do kraja ožujka, uspjeli smo tijesno zadovoljiti kriterij izvršenja programa koji se odnosi na deficit konsolidirane središnje države za razdoblje do kraja lipnja. Za razliku od toga, kriterij neto raspoloživih međunarodnih pričuva i neto domaće aktive HNB-a (kao i limiti za ugovaranje inozemnog javnog duga i posudbe javnih poduzeća od banaka) u obilnoj su mjeri zadovoljeni.

6. Najvažniji rezultat naše fiskalne politike u prvoj polovici 2001. bio je donošenje nove politike plaća za državne službenike nakon lokalnih izbora u svibnju. Novi koeficijenti plaća utvrđeni su za sva ministarstva, kao i nova osnovica za plaće na razini koja omogućava planirano 9-postotno smanjenje mase plaća u konsolidiranoj središnjoj državi, unatoč zakašnjenju u provedbi politike plaća. Međutim, suprotno programskim pretpostavkama, još uvijek nismo uspjeli smanjiti naknade za bolovanje, a doplatka za djecu znatno premašuje dodijeljena proračunska sredstva.
7. Zahvaljujući aprecijaciji tečaja i stabilnosti bankovnog sustava remonetizacija gospodarstva odvijala se je brže od očekivanja, dok je potražnja za primarnim novcem bila veća od planirane. Budući da su banke repatrirale velik dio svojih značajnih stranih udjela u svrhu kreditiranja domaćeg gospodarstva, HNB je pridonio ublažavanju kamatnih stopa snizivši kamate na lombardne kredite s 12 na 9,5 posto u ožujku. Nakon toga, uslijed priljeva od turizma koji je pojačao pritisak na devizno tržište, HNB je višekratno intervenirao na tržištu deviza, uglavnom sterilizirajući te intervencije kasnijom prodajom svojih blagajničkih zapisa. Osim toga, HNB je smanjio stopu obvezne rezerve s 23,5 na 22 posto i povećao njenu osnovicu uključivanjem kredita u stranoj valuti. Ta mjera koja je postupno uvedena tijekom lipnja i srpnja rezultirala je većom ponudom kuna, uz istovremeni rast potražnje za devizama.
8. Kao što je poznato, došlo je do zakašnjenja u drugoj fazi privatizacije HT-a. S obzirom na lošije procjene vrijednosti na međunarodnim burzama dionica, odlučili smo odgoditi inicijalnu javnu ponudu najmanje 20 posto dionica poduzeća, te smo umjesto toga u srpnju postigli dogovor s tvrtkom Deutsche Telekom o prodaji 16 posto kapitala poduzeća. Time je udio Deutsche Telekom-a u HT-u povećan na 51 posto. Imenovani su savjetnici za privatizaciju Hrvatske elektroprivrede (HEP) i naftne kompanije (INA), a Sabor je u srpnju usvojio pet zakona s područja energetike, s tim da je zakon o reguliranju energetske usluga stupio na snagu

odmah. Ostale važne reforme koje su dosad provedene uključuju jedinstveni riznički sustav za sva državna ministarstva, uveden u siječnju 2001. i proširen na mirovinski fond sredinom godine, izmjene i dopune deviznog zakona, novi zakon o središnjoj banci, te novi zakon o lokalnoj i pokrajinskoj samoupravi. Također je izrađen nacrt novog zakona o bankama i zakona o reformi zdravstva.

III. MJERE DO KRAJA 2001.

A. Fiskalna politika i reforma državnog sektora

9. Težište našeg gospodarskog programa za 2001. i dalje će biti smanjenje deficita konsolidirane središnje države na 5,3 posto BDP. Sredinom godine došlo je do izmjena u državnom proračunu, kako bi se poslovi mirovinskog fonda uključili u proračun, a rashodi koji su preneti na lokalnu upravu nadomjestili sredstvima od poreza koja su namijenjena za tu svrhu. Revizijom proračuna također su smanjeni prihodi od privatizacije, i to s 5,2 posto na 4,0 posto BDP-a, uz popratni rast zaduživanja u inozemstvu. Međutim, provodeći navedene promjene, shvatili smo da su uslijed većih rashoda, koji se uglavnom odnose na doplatu za djecu, koji znatno nadilazi okvire raspoloživih sredstava, odgađanje zdravstvene reforme i nepredviđenu dodatnu rekapitalizaciju poštanske banke (HPB) koja je u državnom vlasništvu, nužne dodatne fiskalne mjere kako bi se deficit zadržao u granicama do 5,3 posto BDP-a.
10. Kako se manjak sredstava od trošarina pokriva većim PDV-om, predviđa se da će ukupni prihodi ostati u okvirima našeg izvornog programa¹. Budući da nam je obveza smanjiti teret poreza i socijalnih doprinosa u narednim godinama, isključili smo, osim izuzetaka navedenih u bilješci 2., povećanja prihoda u svrhu postizanja ciljnog deficita u 2001. Umjesto toga, prilagodba će se gotovo u cijelosti ostvariti smanjenjem rashoda.
11. Na osnovi procijenjenih potreba za prilagodbu u visini 0,8 posto BDP-a, odlučili smo se na sljedeća smanjenja troškova (vidi tekst u okviru). U okviru priprema za izradu proračuna za 2002. i 2003., i sveobuhvatnog pokušaja racionalizacije našeg neusklađenog sustava socijalnih davanja, planiramo izmjene i dopune jedanaest zakona. Time će se postići trajno² smanjenje rashoda za posebne mirovine, doplatu za djecu, invalidnine i naknade za pomoć i njegu u kući, naknade za roditelje i naknade za bolovanje za oko 1,4 posto BDP-a godišnje.

¹ Za potrebe programa revidirana projekcija prihoda umanjena je za protuvrijednost od 0,1 posto BDP-a, budući da središnja država nije doznala novoj agenciji za gradnju cesta (Hrvatske autoceste) punu svotu predviđenu izvornim programom.

² Neke od tih ušteda, npr. one koje će se postići smanjenjem osnovice za oporezivanje mirovina i povećanjem participacija za lijekove i medicinske usluge, evidentirat će se na prihodovnoj strani.

Planirane financijske uštede

Planirane financijske uštede, koje pretežno ulaze na rashodovnu stranu, ostvarit će se uglavnom trajnim mjerama za koje je potrebno odobrenje Sabora i, u slučaju utvrđivanja prihoda za doplatu za djecu, odluka Vlade. Većina tih trajnih mjera ima za cilj racionaliziranje sustava socijalnih davanja, bilo potpunim ili djelomičnim usklađivanjem davanja za beneficirane kategorije pučanstva (npr. hrvatske branitelje, saborske zastupnike ili znanstvenike) s postojećim davanjima za redovno pučanstvo. Pored tih trajnih mjera, utvrdili smo posebne jednokratne mjere za smanjenje određenih potpora, transfera i troškova za robu, usluge od kojih nema zarade i kapitalnih ulaganja, na razinu manju od svote izdvojenih proračunskih sredstava. Ukupno gledano, procjenjuje se da će se u 2001. navedenim mjerama ostvariti uštede u visini gotovo 1 posto BDP-a. Te procjene isključuju daljnje uštede koje se očekuju od smanjenja troškova u sektoru obrazovanja (npr. zatvaranjem škola i dječjih vrtića s vrlo malim brojem polaznika) i uvođenja jedinstvenog registra svih korisnika socijalnih davanja

	2001. (u milijunima HRK)	2002.
Trajne mjere	1.001	2.706
<i>u postocima BDP-a</i>	0,58	1,44
Racionalizacija davanja	233	933
Smanjenje općih davanja	768	1.773
Diskrecijske mjere	655	...
<i>u postocima BDP-a</i>	0,38	...
Potpore i transferi	367	...
Roba i usluge koje ne donose zaradu	212	...
Kapitalni rashodi	76	...
Ukupno	1.656	2.706
<i>u postocima BDP-a</i>	0,95	1,44

Učinak tih mjera, koje će Sabor, kako se očekuje, usvojiti u rujnu, do kraja ove godine bit će ušteda od gotovo 0,6 posto BDP-a. U rujnu će biti upućen u Sabor i novi zakon o radu i zakon o obrani, a u razdoblju od 2002. do 2003. očekujemo i dodatne uštede, poglavito zbog otpuštanja djelatnika iz vojne službe. Daljnje smanjenje rashoda od gotovo 0,4 posto ostvarit će se do kraja 2001. diskrecijskim "rezanjem" troškova za robu i usluge koje ne donose zaradu, potpore i kapitalna ulaganja, koje stupa na snagu odmah. Uvjereni smo da će navedene mjere, koje bi trebale rezultirati nešto većom uštedom od potrebne prilagodbe, ograničiti

proračunski deficit na 5,3 posto BDP-a, ali ćemo poduzeti i sve dodatne potrebne korake kako ta granica u 2001. ne bi bila premašena. U tu svrhu utvrđeni su kriteriji izvršenja programa za razdoblje do kraja rujna odnosno do kraja prosinca (Dodatak IV.). Revidirani proračun koji obuhvaća sve spomenute mjere bit će upućen u Sabor u rujnu. Usvajanje izmjena i dopuna jedanaest zakona i revidiranog proračuna prethodit će završetku prvog preispitivanja (Dodatak III.).

12. Našim revidiranim planom financiranja za 2001. predviđeni su prihodi od privatizacije u iznosu od 4,0 posto BDP-a. Očekuje se da će više od polovine tog iznosa biti ostvareno u rujnu temeljem nedavnog sporazuma o prodaji 16 posto dionica HT-a Deutsche Telekomu. Ostatak iznosa osigurat će se privatizacijom Croatia banke i Dubrovačke banke, za što se konačne ponude očekuju u listopadu, te kombinacijom drugih opcija, među kojima su privatizacija osiguravajućeg društva, javna prodaja i prodaja zaposlenicima dodatnih dionica HT-a, kao i prodaja preostalih udjela države u prethodno privatiziranim bankama i poduzećima.³ Neto inozemne posudbe porast će do 2,3 posto BDP-a uz nedavno povećanje euro obveznice od 500 milijuna EUR za 250 milijuna EUR i očekivanu isplatu Svjetske banke u sklopu EFSAL-a (80 milijuna DEM) i SAL-a (100 milijuna USD). Preostali višak domaćeg financiranja od 1,0 posto BDP-a gotovo će se u potpunosti upotrijebiti za smanjenje dospjelih neplaćenih obveza. U preostalom dijelu godine, vlada će otkupiti i povući s tržišta dio nenaplaćenih trezorskih zapisa i zamijeniti ih srednjoročnim domaćim obveznicama denominiranim u eurima. Utvrđeni su kriteriji za ocjenu uspješnosti izvršenja programa koji se odnose na neto posudbe od banaka i dospjele neplaćene obveze konsolidirane središnje države (Dodatak IV.). Isto tako, utvrđeni su kriteriji u obliku gornjih granica za kratkoročni inozemni javni dug, kao i za ugovaranje i davanje jamstava za nepriviligirani inozemni javni dug s dospijecom duljim od godine dana (Dodatak V.).
13. Započeli smo decentralizaciju osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja, primarne zdravstvene skrbi i domova umirovljenika, i to ograničavanjem financijske odgovornosti lokalnih uprava na održavanje infrastrukture i izdatke za materijal. Sredstva namijenjena lokalnim upravama za podmirivanje ovih izdataka doznaju se iz proračuna središnje države. Kod daljnje provedbe naših planova o decentralizaciji upravljat ćemo se prema savjetima rujanske Misije za tehničku pomoć MMF-a. Na temelju nedavno usvojenih zakona, lokalne se uprave ovlašćuju da, počevši od 1. siječnja 2002., prikupljaju vlastita sredstva kojima bi se dopunile doznake iz proračuna. Jasno je da, kako financijska odgovornost lokalnih uprava raste, tako pravovremene informacije o njihovom fiskalnom poslovanju dobivaju na važnosti. Stoga ćemo do kraja godine razraditi plan o pravovremenom izvješćivanju u GFS formatu, uz što je moguće manje kašnjenja. Zatražit ćemo i od Hrvatskog fonda za privatizaciju (HFP), Hrvatskih autocesta (HA) i Hrvatske banke za obnovu i razvoj (HBOR) da tromjesečno izvješćuju o svom poslovanju u GFS formatu.
14. Kako bi se olakšalo održavanje nominalne mase plaća na istoj razini u 2002. i 2003., a ujedno donekle omogućilo povećanje plaća, važno je smanjiti prekomjernu zaposlenost u državnom sektoru. Najveći višak zaposlenih imaju

³ Ukoliko to bude potrebno zbog deficita, što je malo vjerojatno, zatražit ćemo inozemno financiranje premošćivanja budućih prihoda od privatizacije.

Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo obrane. Do sredine godine broj zaposlenih u tim ministarstvima smanjio se za 750 do 755 osoba. Počevši od kolovoza 2001., dodatnih 3.600 zaposlenika bit će otpušteno iz Ministarstva unutarnjih poslova, a očekuje se da će još 5.000 ljudi biti otpušteno u četvrtom tromjesečju 2001., nakon što Sabor usvoji novi zakon o obrani. Uz manja neto smanjenja u drugim ministarstvima, očekujemo ukupno neto smanjenje broja zaposlenih u središnjoj državi od približno 10.000 do kraja 2001. Ponovo potvrđujemo da je ovaj cilj jedan od kriterija za ocjenu uspješnosti provođenja programa u sklopu aranžmana. Nakon što se isplata otpremnina privede kraju, iduće će se godine stvoriti prostor za povećanje plaća. Sredstva Svjetske banke upotrijebit će se za prekvalificiranje otpuštenih radnika.

15. Reorganizirali smo Ministarstvo financija kako bi se poboljšalo izvješćivanje rizničara i tako u potpunosti iskoristile mogućnosti novog sustava Državne riznice. Sve rashode proračuna središnje države (od srpnja uključujući i izdatke za mirovine i rutinske stavke svih korisnika proračuna) sada odobrava i potvrđuje Državna riznica, dok se odvojeni računi ministarstava zatvaraju. Nakon što se ti računi zatvore, kako se očekuje, do kraja 2001., a od 1. siječnja 2002. vlastiti prihod svih korisnika proračuna uključi u proračun središnje države, sva će se plaćanja izvršavati preko Državne riznice i automatski prikupljati podaci o dospjelim neplaćenim obvezama. Uvođenjem reforme zdravstvene skrbi 1. siječnja 2002., izdaci za zdravstvo također će se usmjeravati preko Državne riznice.
16. Početak funkcioniranja Središnjeg registra osiguranika (REGOS) i Agencije za nadzor mirovinskih fondova i osiguranja (HAGENA) omogućit će nam da 1. siječnja 2002. uvedemo obvezni drugi stup mirovinskog osiguranja. U tu smo svrhu u sklopu Ministarstva rada i socijalne skrbi osnovali grupu za provedbu projekta, čiji rad financira Svjetska banka. Procjenjujemo da će trošak fiskalnog prijelaza pri uvođenju drugog stupa iznositi od 1,3 do 2,0 posto BDP-a u 2002., ovisno o tome koliki će se broj osiguranika u starosnoj skupini od 40 do 50 godina odlučiti da sudjeluje u drugom stupu. Očekuje se da će dobrovoljni treći stup biti dostupan prije kraja rujna 2001.

B. Monetarna politika i reforma financijskog sektora

17. Novi zakon o središnjoj banci navodi stabilnost cijena kao najvažniji cilj HNB-a. Monetarna i tečajna politika bit će tako prvenstveno usmjerene na smanjivanje dvanaestomjesečne stope inflacije cijena na malo na 4,5 posto na kraju 2001., uz pretpostavku da administrativne cijene neće rasti više nego što se to u ovom trenutku predviđa. Ovakav inflacijski cilj, kao i gospodarski rast od 4 posto, daljnje blago usporavanje brzine optjecaja i mnogo ambiciozniji plan međunarodnih pričuvi, temelj su revidiranoga monetarnog programa za 2001., što omogućuje ekspanziju kredita nedržavnom sektoru od $5\frac{1}{4}$ posto u drugoj polovini 2001., ili $17\frac{1}{4}$ posto na razini cijele godine. Ova bi sredstva, uz veći prostor za samofinanciranje, otplatu dospjelih neplaćenih obveza države i posudbe većih poduzeća na stranom tržištu, trebala biti dostatna za financiranje oporavka proizvodnje i investicija u drugoj polovini 2001. Kako se predviđeni prostor za ekspanziju kredita nedržavnom sektoru ne bi popunio posudbama javnih

poduzeća, odredili smo tromjesečne limite za neto posudbe od banaka 10 velikih javnih poduzeća. Ti limiti bit će jedan od kriterija za procjenu uspješnosti provođenja programa u sklopu aranžmana. (Dodatak VI.).

18. U okviru ograničenja koja je postavila svojim revidiranim monetarnim programom, HNB namjerava na uobičajeno slabljenje potražnje za primarnim novcem nakon turističke sezone utjecati intervencijama, a ne tečajnom politikom. U onoj mjeri u kojoj to dopuštaju uvjeti likvidnosti, HNB će razmotriti daljnje umjereno smanjenje obvezne pričuve u ovoj godini, u skladu s nastojanjima da postupno snizi stope obvezne rezerve na razinu koja se primjenjuje u svijetu. S obzirom na veliki prebačaj u prvoj polovini 2001., HNB na godišnjoj razini planira povećanje neto raspoloživih međunarodnih pričuva. Tomu su prilagođene tromjesečne donje granice za neto raspoložive međunarodne pričuve za preostali dio ove godine, što je jedan od kriterija za procjenu uspješnosti provedbe programa u sklopu aranžmana (Dodatak VII.). U isto vrijeme usklađene su i gornje granice za neto domaću aktivu, što je jedan od kriterija za procjenu uspješnosti provedbe programa u sklopu aranžmana prema kojem će se HNB upravljati u provedbi svoje monetarne politike do kraja 2001. (Dodatak VIII.). U slučaju da potražnja za primarnim novcem oslabi više nego što se to predviđa u programu HNB-a, HNB će smanjiti likvidnost i tako reducirati neto domaću aktivu u dovoljnoj mjeri da osigura udovoljavanje revidiranim ciljevima za međunarodne pričuve. Ukoliko pak, potražnja za primarnim novcem bude veća od predviđanja, HNB će se posavjetovati s MMF-om kako bi se utvrdilo opravdava li očekivana inflacija nesterilizirano povećanje međunarodnih pričuva.
19. Nakon privatizacije Croatia banke i Dubrovačke banke, gotovo 88 posto aktive banaka bit će u stranom vlasništvu. Uz iznimku navedenu u točki 20., smatramo da se bankovni sustav potpuno oporavio od krize iz 1998. i 1999. Kako bismo spriječili da do toga ponovo dođe poboljšali smo nadzor banaka. Tijekom 2001. zatvorena je jedna manja banka i dvije štedionice, a njihovi osigurani štedni ulози odmah su isplaćeni uz pomoć sredstava za osiguranje štednih uloga. Trenutno razmatramo ograničavanje postojećeg pokrića osiguranja od najviše 100.000 HRK po ulogu na oročene i štedne uloge, dok konačno povećanje limita osiguranja do norme Europske unije ostaje naš dugoročni cilj.
20. Potrebno je što prije donijeti odluku o financijskom položaju Hrvatske poštanske banke, koja je u državnom vlasništvu. Ta banka posjeduje 2,1 posto bankovne aktive i ima osigurane štedne uloge, uglavnom malih ulagača, u iznosu od 0,6 posto BDP-a. U 2001. banka je primila proračunska sredstva u iznosu od 0,5 posto BDP-a. Osiguravši tako manevarski prostor, Vlada sada ispituje moguća rješenja, uključujući i privatizaciju banke. Konačnu odluku o budućnosti banke donijet će krajem 2001., kako je to predviđeno u izvornom programu.
21. Novi zakon o vrijednosnicama bit će upućen u saborsku proceduru krajem rujna 2001., a njegovo se usvajanje očekuje do kraja godine.

IV. PROGRAM ZA 2002. I 2003.

22. Naši dalekosežni ciljevi za 2002. i 2003. ostaju nepromijenjeni: blago ubrzanje rasta uz umjerenu inflaciju i nizak vanjski deficit tekućeg računa. Najvažniji preduvjet za njihovo ostvarenje je nastavljanje fiskalne konsolidacije. S tim u vezi, ponovo ističemo da su nam ciljevi smanjenje fiskalnog deficita i stope državnih rashoda. Pripremamo proračune za 2002. i 2003. kojima bi se deficit konsolidirane središnje države smanjio na 4,25 posto BDP-a u 2002., te na 1,4 posto BDP-a u 2003. uz smanjenje stope rashoda na otprilike 41 posto BDP-a u 2002. i 38 posto BDP-a u 2003. Očekujemo da ćemo prikupiti dovoljno sredstava privatizacijom HEP-a, INE i JANAF-a da bi smanjili omjer javnog duga i BDP-a s 48.6 posto, koliko je iznosio sredinom 2001., na 42,7 posto do kraja 2003. O proračunu za 2002. raspravljat će se s MMF-om tijekom druge revizije aranžmana.

DODATAK I.

Hrvatska: Glavni ekonomski pokazatelji

	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001. Izvorni program	Revidirani program
Realni sektor (promjena u postocima)								
Realni BDP	6,8	6,0	6,6	2,5	-0,4	3,7	4,0	4,0
Stopa nezaposlenosti (prosjeck, kao postotak radne snage) 1/	...*	10,0	9,9	11,4	13,6	16,1	14,5	15,5
Cijene na malo (na kraju razdoblja)	3,7	3,4	3,8	5,4	4,4	7,4	4,5	4,5
Bruto nacionalna štednja (kao postotak BDP-a)	9,9	16,1	18,2	17,2	19,4	21,9	22,0	23,4
Bruto domaće investicije (kao postotak BDP-a)	17,6	21,9	29,6	24,3	26,3	24,0	25,8	26,9
Javne financije (kao postotak BDP-a)								
Konsolidirana središnja država (gotovinska osnova) 2/	-0,9	-0,4	-1,3	0,6	-2,0	-4,9	-0,8	-2,1
Konsolidirana središnja država (obračunska osnova)	...	...	-2,0	-3,0	-7,4	-5,7	-5,3	-5,2
Dug konsolidirane države (na kraju razdoblja) 3/	19,3	29,2	31,9	38,8	51,1	50,9	46,2	48,4
Novac i krediti (na kraju razdoblja, promjena u postocima)								
Ukupna likvidna sredstva	40,4	49,1	37,6	13,0	-1,1	29,3	15,3	23,2
Krediti konsolidiranoj središnjoj državi	-3,0	-3,4	-49,9	-2,7	59,9	12,0	0,0	-4,2
Ostali krediti	18,9	3,1	44,1	22,4	-8,8	9,1	15,9	17,3
Kamatne stope (na kraju razdoblja, postotak)								
Prosječna pasivna kamatna stopa	6,1	4,2	4,4	4,1	4,3	3,6	...	...
Prosječna aktivna kamatna stopa	22,3	18,5	14,1	16,1	13,5	10,5	...	...
Platna bilanca (kao postotak BDP-a)								
Trgovinska bilanca	-17,3	-18,2	-25,8	-19,2	-16,4	-16,8	-17,3	-19,7
Bilanca tekućeg računa	-7,7	-5,5	-11,6	-7,1	-6,9	-2,1	-3,9	-3,6
Inozemni dug (na kraju razdoblja)	20,8	23,2	31,9	40,3	44,5	53,1	50,4	50,1
Bruto službene međunarodne pričuve (u mil. USD, na kraju razdoblja.)	1.895	2.314	2.539	2.816	3.025	3.525	3.663	4.090
Pokriće pričuva (mjeseci uvoza roba i usluga)	2,4	2,8	2,7	3,2	3,7	4,4	4,3	4,6
Kratkoročni dug (kao postotak bruto raspoloživih službenih međunarodnih pričuva) 4/	31,6	40,7	45,6	75,1	78,6	67,2	75,7	66,9
Pozicija u MMF-u (30 lipanj 2001.)								
Udjel valute (kao postotak kvote)								130,2
Udjel SPV-a (kao postotak alokacije)								226,4
Kvota (u mil. SPV-a)								365,1
Tečaj								
Tečajni režim								
Kuna prema USD (31. srpnja 2001.)								ostali kontrolirani promjenjivi 8,21719
Nominalna efektivna stopa (1995=100, godišnje)	100,0	100,3	101,0	100,3	94,7	94,6	...	...
Realna efektivna stopa (1995=100, godišnje)	100,0	99,3	99,6	101,2	97,1	99,3	...	...

Izvori: Hrvatske vlasti, sustav obavješćivanja (*Information Notice System*) i procjene MMF-a.

1/ Prikaz radne snage (na temelju standarda Međunarodne organizacije rada).

2/ Na nacionalnoj razini, s prihodima od privatizacije "iznad crte".

3/ Uključujući i dospjele neplaćene obveze i dug za koji jamči RH.

4/ Na temelju preostalog dospjeća.

* ne raspolaže se podatkom

DODATAK II.

**Hrvatska: Provedba kvantitativnih kriterija za ocjenu uspješnosti
izvršenja programa, siječanj-lipanj 2001.**

(u milijunima kuna, ako nije drugačije naznačeno)

		Kraj	
		ožujka	lipnja
1. Kumulativni deficit proračuna konsolidirane središnje države 1/	program	3.500	3.850
	ostvareno	3.178	3.824
	odstupanje (+)	322	26
2. Kumulativno povećanje neto kredita bankovnog sustava konsolidiranoj središnjoj državi 1/	program	-1.550	-2.300
	ostvareno	-756	-240
	odstupanje (+)	-794	-2.060
3. Dospjele neplaćene obveze konsolidirane središnje države 1/	program	0	-1.500
	ostvareno	-457	-599
	odstupanje (+)	457	-901
4. Kumulativno povećanje neto kredita bankovnog sustava odabranim javnim poduzećima 1/	program	600	600
	ostvareno	251	-43
	odstupanje (+)	349	643
5. Javni dug i inozemni dug za koji jamči RH	program	500	100
a) Stanje kratkoročnog duga 1/2/	<1 god.	ostvareno	394
		odstupanje (+)	366
	> 1 god.	program	106
		ostvareno	1.250
		odstupanje (+)	1.300
		ostvareno	921
		odstupanje (+)	990
		ostvareno	329
		odstupanje (+)	310
b) Kumulativno povećanje nepriviligiranog duga 1/2/	<5 god.	program	250
		ostvareno	250
		odstupanje	192
		program	205
		ostvareno	58
		odstupanje	45
6. Kumulativno povećanje neto raspoloživih međunarodnih pričuva Hrvatske narodne banke 2/3/4/	program	-125	-11
	ostvareno	151	496
	odstupanje (+)	276	507
7. Kumulativno povećanje neto domaće aktive Hrvatske narodne banke 1/5/	program	197	1.086
	ostvareno	-1.680	-3.459
	odstupanje (+)	1.877	4.545
Dodatne informacije:			
Masa plaća središnje države	program	3.715	3.523
	ostvareno	3.709	3.753
	odstupanje (+)	6	-230

1/ Gornja granica.

2/ U mil. USD.

3/ Donja granica.

4/ U programu je donja granica za lipanj i razdoblje od lipnja nadalje povišena za 122 mil USD zbog raspodjele sredstava bivše SFRJ u BIS-u koja je obavljena u lipnju, te snižena u lipanjskom tromjesečju za samo 121 mil. USD zbog odgođene privatizacije HT-a (vidi Dodatak VII. MEFP-a).

5/ U programu je gornja granica povišena za 1.049 mil. HRK u lipanjskom tromjesečju samo zbog odgođene privatizacije HT-a (vidi Dodatak VIII. MEFP-a).

Hrvatska: Praćenje provedbe programa, srpanj-prosinac 2001.

Prethodna radnja

- | | |
|--|------------------|
| 1. Usvajanje jedanaest izmjena i dopuna zakona u Saboru kojima se osiguravaju fiskalne uštede od najmanje 0,4 posto BDP-a u 2001. i najmanje 1,0 posto BDP-a na godišnjoj razini, te odobrenje rebalansa proračuna za 2001. kojim se osigurava da deficit proračuna konsolidirane središnje države ne iznosi više od 5,3 posto BDP-a u 2001., što je u skladu s programom. | DMEFP, točka 11. |
|--|------------------|

Kvantitativni kriteriji za ocjenu uspješnosti izvršenja programa

- | | |
|---|---------------|
| 1. Konsolidirana središnja država | Dodatak IV. |
| a) Tromjesečni limiti kumulativnog deficita proračuna konsolidirane središnje države | |
| b) Tromjesečni limiti kumulativnog povećanja neto kredita bankovnog sustava proračunu konsolidirane središnje države | |
| c) Tromjesečni limiti dospjelih neplaćenih obveza proračuna konsolidirane središnje države, uz dodatne limite za dospjele obveze neplaćene dulje od 90 dana | |
| 2. Javni dug i dug za koji jamči RH | Dodatak V. |
| a) Tromjesečne gornje granice za ugovaranje i davanje jamstava za neprivilegirani inozemni dug, s izvornim dospeljem duljim od godine dana, uz dodatnu gornju granicu za takav dug s izvornim dospeljem kraćim od 5 godina. | |
| b) Tromjesečne gornje granice za stanje kratkoročnog inozemnog duga | |
| 3. Tromjesečni limiti neto posudbe od banaka 10 velikih javnih poduzeća | Dodatak VI. |
| 4. Tromjesečne donje granice na temelju neto raspoloživih međunarodnih pričuva HNB-a | Dodatak VII. |
| 5. Tromjesečni limiti kumulativne promjene neto domaće aktive HNB-a | Dodatak VIII. |

Strukturni kriterij za procjenu uspješnosti izvršenja programa

- | | |
|--|------------------|
| 1. Smanjenje broja zaposlenih u proračunskoj sferi za 10.000 | DMFEP, točka 14. |
|--|------------------|

Klauzule izvršenja

- | | |
|---|--------------------|
| 1. Sprječavanje stvaranja novih inozemnih dospjelih neplaćenih obveza | MEFP, točka 35. 1/ |
| 2. Sprječavanje stvaranja novih, ili povećanja postojećih, ograničenja plaćanja, viševalutne prakse i uvoznih ograničenja | MEFP, točka 35. 1/ |

Strukturna kontrolna točka

- | | |
|--|--------------------|
| 1. Ostvariti napredak u restrukturiranju i privatizaciji HEP-a i INE | MEFP, točka 34. 1/ |
|--|--------------------|

1/ Odnosi se na izvorni Memorandum o Ekonomskoj i financijskoj politici priložen pismu od 31. siječnja 2001., upućenom generalnom direktoru MMF-a.

1. Limiti kumulativnog deficita proračuna konsolidirane središnje države

	Gornje granice (u milijunima kuna)
Kumulativni deficit na dan 30. lipnja 2001.	3.824
Kumulativne promjene od 30. lipnja 2001.	
30. rujna 2001.	3.098
31. prosinca 2001.	5.385

Navedene gornje granice kumulativnog deficita proračuna konsolidirane središnje države odnose se na: (i) operacije središnje države, odnosno proračun središnje države (Ured Predsjednika, Sabor, Vladu, Ustavni sud, sva ministarstva, ostala nezavisna tijela državne uprave i pravosudna tijela), (ii) postojeće središnje izvanproračunske fondove (HZZO, HZMO, Hrvatski fond zapošljavanje, Fond doplatka za djecu, javno poduzeće Hrvatske vode); kao i na (iii) predloženi Fond za poticanje ulaganja i Fond za osnivanje novih radnih mjesta i prekvalifikaciju zaposlenika. Vlada neće osnivati nove izvanproračunske fondove tijekom provedbe programa, ali bi se na sve takve fondove odnosile gornje granice.

Gornje granice se ne odnose na neto posudbe Hrvatske banke za obnovu i razvoj (HBOR). Predviđeno je da će neto posudbe HBOR-a u drugoj polovini 2001.- definirane kao promjena u bruto obvezama umanjeno za promjenu u ukupnim kreditima- biti minus 1,2 milijarde HRK, što će se pratiti u sklopu programa. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (DAB) neće uzimati nove zajmove, kao ni Hrvatski fond za privatizaciju (HFP) u drugoj polovini 2001. U svakom slučaju, na njihove se posudbe, koje će se također pratiti u sklopu programa, neće odnositi gornje granice.

Za potrebe programa, deficit će biti definiran na gotovinski usklađenoj osnovi (odnosno na gotovinskoj osnovi usklađenoj za neto promjenu u dospjelim neplaćenim obvezama). Smatrat će se da trošak dokapitalizacije banaka ili isplate osiguranih depozita spada "iznad crte". Onim što pripada "ispod crte" smatrat će se sljedeće: prihodi od privatizacije, plaćanje dospjelih neplaćenih obveza, plaćanje po mjenicama koje su izdali Ministarstvo financija i HZZO, izdane obveznice, uključujući i one za financiranje dokapitalizacije banaka ili isplatu osiguranih štednih uloga, otkup državnih obveznica koje je ponudio HNB u vezi s rješavanjem problema banaka i sve isplate Vladi deviznih sredstava bivše SFRJ zamrznutih u inozemstvu.

Limit deficita proračuna konsolidirane središnje države bit će usklađen naniže kako bi se kompenzirao neto učinak bilo kojeg smanjenja isplate kamata uzrokovano reprogramiranjem postojećeg državnog duga.

Sve konverzije valute provest će se prema tečaju od 30. prosinca 2000. (u kunama prema jedinici strane valute) na sljedeći način:

euro:	7,598334
japanski jen (100)	7,103902

funta sterlinga	12,176817
švicarski franak:	4,989712
američki dolar:	8,155344

Tromjesečni limiti pratit će se preko stavki "ispod crte" na temelju podataka koje će Ministarstvo financija i HNB dostavljati mjesečno, u roku od 30 dana. Za potrebe praćenja poštivanja gornjih granica, ovim će se podacima dodati i kumulativna razlika, od 1. srpnja 2001. između cestarina prikupljenih u proračunu i jedne četvrtine trošarina na gorivo koje su prikupile Hrvatske autoceste. Ministarstvo financija dostavit će i jednu i drugu skupinu podataka u roku od 30 dana od kraja tog kalendarskog tromjesečja. HNB će svakog tromjesečja, u roku od 30 dana, izvješćivati o neto posudbama HBOR-a, DAB-a i HFP-a.

II. Limiti kumulativnog povećanja neto kredita bankovnog sustava proračunu konsolidirane središnje države

	Gornje granice
	(u milijunima kuna)
Stanje na dan 30. lipnja 2001. 1/	12.527
Kumulativne promjene od 30. lipnja 2001.	
30. rujna 2001.	443
31. prosinca 2001.	-63

1/ Ovaj iznos potraživanja sastoji se uglavnom od protustavke zamrznutoj deviznoj štednji i “velikih” obveznica”, tj. obveznica za restrukturiranje izdanih 1991. i 1992. a koje banke drže umjesto potraživanja od poduzeća; ukupni iznos potraživanja na dan 30. lipnja 2001. također uključuje obveznice izdane za financiranje isplate osiguranih štednih uloga u bankama u stečaju.

Tromjesečni limiti iskazani su kumulativno. Proračun konsolidirane središnje države definira se kao u odjeljku I.

Za potrebe programa, neto krediti bankovnog sustava proračunu konsolidirane središnje države definiraju se kao zbroj svih potraživanja bankovnog sustava od proračuna konsolidirane središnje države umanjen za sve depozite konsolidirane središnje države kod bankovnog sustava.

Gornja granica za 30. rujna 2001. bit će umanjena za iznos od 360 milijuna USD, ukoliko se predviđena otplata tog iznosa za namirenje prethodnog financiranja stranih banaka prodaje 16-postotnog udjela u HT-u oduži nakon trećeg tromjesečja. Gornja granica za 30. rujna 2001. također će se revidirati na više za iznos za koji će ukupan iznos primitaka od privatizacije od prodaje 16-postotnog udjela u HT-u u srpnju 2001. (500 milijuna EUR ili 466 milijuna USD po primjenjivom tečaju definiranom za potrebe programa) i isplata iznosa s “pričuvnog” računa od prodaje 35-postotnog udjela u HT-u iz 1999. (46 milijuna USD) biti manji od očekivanih 512 milijuna USD.

Podaci o potraživanjima i obavezama bankovnog sustava prema konsolidiranoj središnjoj državi uzimaju se iz bilanci banaka i HNB-a, a HNB će ih mjesečno, u roku od 30 dana, dostavljati Fondu. U svrhu praćenja pridržavanja gornjim granicama, kumulativna razlika, od 1. srpnja 2001., između cestarina prikupljenih od strane proračuna i jedne četvrtine trošarina na gorivo prikupljenih od strane Hrvatskih autocesta (HA), bit će dodana tim podacima. Obje skupine podatka osigurat će Ministarstvo Financija u roku od 30 dana od po završetku svakog kalendarskog tromjesečja.

III. Limiti dospelih neplaćenih obaveza proračuna konsolidirane središnje države

Gornje granice		
(u milijunima kuna)		
	Sve dospjele neplaćene obaveze	kašnjenje >od 90 dana
Stanje na dan 30. lipnja 2001.	1.377	372
Kumulativne promjene od 30. lipnja 2001.		
30. rujna 2001.	-450	-372
31. prosinca 2001.	-900	-372

Dospjele neplaćene obaveze obuhvaćaju: (i) sva dospjela a nepodmirena plaćanja prema njihovim izvornim ili naknadno mijenjanim uvjetima; i (ii) sve mjenice koje je izdalo Ministarstvo financija i središnji izvanproračunski fondovi. Ministarstvo financija će mjesečno, odnosno u roku od 30 dana, dostavljati Fondu podatke o iznosu dospelih neplaćenih obaveza.

**Gornje granice za iznos kratkoročnog inozemnog javnog duga
i inozemnog duga za koji jamči RH i ugovaranje ili davanje
jamstava za nepriviligirani inozemni dug javnog sektora**

	Gornje granice		
	(u milijunima USD)		
	Gornje granice ≤ 1 godina	Gornje granice > 1 godina	Dodatne granice <5 godina
Stanje na dan 30. lipnja 2001.	366	6.209	320
Kumulativne promjene od 30. lipnja 2001.			
30. rujna 2001.	-300	410	45
31. prosinca 2001.	-300 1/	535	45

1/ U skladu s bilješkom 3, odlomka 12, ovaj limit bit će uvećan za iznos eventualnog mosnog financiranja budućih primitaka od privatizacije.

Za potrebe programa, pojam “dug” upotrebljava se u smislu definicije pod točkom 9. Smjernica MMF-a za kriterije izvršenja programa s obzirom na inozemni dug, prihvaćenim 24. kolovoza 2000. (Odluka Izvršnog odbora broj 12274-(00/85)). Međutim, gornjim granicama zasad neće biti obuhvaćeni ugovori o najmu. Ministarstvo financija trenutačno radi na uvođenju sustava za evidentiranje najмова. Kad sustav počne funkcionirati, najmovi će biti obuhvaćeni gornjim granicama koje se odnose na ugovaranje duga.

Limiti kratkoročnog duga ne odnose se na uobičajene kredite koji se odobravaju za potrebe uvoza.

Gornje granice za srednjoročni i dugoročni dug odnose se na ugovaranje ili davanje jamstava za novi nepriviligirani inozemni dug s izvornim rokom dospeljeća dužim od jedne godine i, u okviru navedenog limita, na ona koja imaju izvorni rok dospeljeća duži od jedne godine i kraći od pet godina. Privilegirani zajmovi definiraju se kao zajmovi s elementom potpore od najmanje 35-posto koji se ne mora vraćati, uz primjenu diskontnih stopa specifičnih za pojedinu valutu, koje se temelje na prosječnim šestomjesečnim referentnim komercijalnim kamatnim stopama (CIRRs) koje navodi OECD, a koje se primjenjuju na zajmove s rokom dospeljeća kraćim od petnaest godina, te na prosječnim desetogodišnjim referentnim komercijalnim kamatnim stopama (CIRRs) za zajmove s rokom dospeljeća od petnaest i više godina.

Javni sektor obuhvaća konsolidiranu središnju državu definiranu u Dodatku IV., HNB, DAB, HBOR, HFP, 10 velikih javnih poduzeća navedenih u Dodatku VI., i niže razine države. Iz ograničenja se isključuju činidbene garancije za brodogradnju (samo za vrijednost avansa), i promjene u visini duga nastale na osnovi refinanciranja i reprogramiranja, uključujući i kapitalizaciju dospjelih neplaćenih kamata.

Navedena ograničenja se također ne odnose na jamstva središnje države za kredite dobavljačima namijenjene financiranju uvoza vezanog uz brodogradnju u razdoblju

do realizacije isporuke. U slučaju narudžbi za izgradnju više brodova, krediti za uvoz mogu imati oblik inozemnih kreditnih linija koje se obnavljaju. Radi praćenja ovakvih jamstava, podaci o jamstvima izdanim za brodogradnju, uključujući i činidbene garancije ili obveznice, te o plaćanjima i isporuci brodova izgrađenih ovim jamstvima dostavljat će se tromjesečno.

Dug koji se nalazi unutar limita bit će procijenjen u američkim dolarima po tečaju koji se primjenjuje u trenutku kad je dug ugovoren.

HNB mjesečno, u roku od 30 dana, dostavlja Fondu Informacije o ugovaranju i jamstvima za nove inozemne dugove i o iznosu neplaćenog kratkoročnog inozemnog duga kako unutar tako i van limita.

Gornja granica za kraj rujna za iznos kratkoročnog duga uskladit će se na više za iznos od 360 milijuna USD ukoliko do transfera primitaka od prodaje 16-postotnog udjela u HT-u na račun Hrvatske vlade dođe nakon mjeseca rujna.

**Limiti kumulativnog povećanja neto kredita bankovnog sustava
odabranim javnim poduzećima**

	Gornje granice
	(u milijunima kuna)
Stanje na dan 30. lipnja 2001.	655
Kumulativne promjene od 30. lipnja 2001.	
30. rujna 2001.	300
31. prosinca 2001.	350

Ukupni limiti odnose se na 10 poduzeća navedenih u daljnjem tekstu. Neto krediti definirani su kao zbroj ukupnih kratkoročnih i dugoročnih potraživanja u domaćoj i stranoj valuti rezidentnih banaka u Hrvatskoj od tih poduzeća, uvećan za iznos kredita iz domaćih nebankarskih i inozemnih izvora koje garantiraju hrvatske banke a umanjen za ukupne depozite tih poduzeća, u domaćoj i stranoj valuti, kod tih banaka. Krediti za koje jamči država i potraživanja s naslova naplate činidbenih garancija bit će isključeni iz gornjih granica samo ako nisu prethodno bili iskazani u bilancama banaka.

Deset odabranih poduzeća čine:

1. Hrvatska elektroprivreda, Zagreb
2. INA, Industrija nafte, Zagreb
3. Hrvatske željeznice, Zagreb
4. Hrvatske šume, Zagreb
5. Hrvatski telekom, Zagreb
6. Hrvatska pošta, Zagreb
7. Hrvatska radiotelevizija, Zagreb
8. Jadrolinija, Rijeka
9. Croatia osiguranje, Zagreb
10. Croatia Airlines, Zagreb

Na poduzeća navedena u gornjem popisu koja budu privatizirana tijekom trajanja aranžmana neće se odnositi spomenuti limiti, a limiti će biti usklađeni naniže za preostali iznos neplaćenih neto kredita tim poduzećima na kraju mjeseca koji prethodi privatizaciji. Kad god promjene u računovodstvenim postupcima ili u skupini poduzeća koja su dužna dostavljati podatke HNB-u dovedu do promjena u skupinama podataka, Fond će o tome biti obaviješten, a podaci za određeno tromjesečje izračunat će se uz primjenu i novih i starih definicija, dok će limiti biti usklađeni s obzirom na te promjene. Ograničenja će biti usklađena naniže za iznos potreban za sanaciju banke ili poduzeća koja ta sredstva i obveze otpisuju ili ih otklanjaju iz bankovnog sustava ili za iznos bilo kojih zamjena duga za vlasničke udjele kojima se dug banci pretvara u udjele u kapitalu ovih poduzeća. Informacije u vezi s ovim zamjenama duga za vlasničke udjele osiguravat će Ministarstvo gospodarstva, kad i ako do njih dođe.

Navedeni maksimalni iznosi promjena iskazuju se kumulativno, a pratit će se na temelju tečajnih stopa od 30. prosinca 2000. (navedenih u Dodatku IV.I) iz podataka koje mjesečno prikuplja Ministarstvo financija (ORESE) i dostavlja Fondu u roku od 30 dana.

**Ciljevi za kumulativno povećanje neto raspoloživih
međunarodnih pričuva Hrvatske narodne banke**

	Donje granice
	(u milijunima USD)
Stanje na dan 30. lipnja 2001.	2.823
Kumulativne promjene od 30. lipnja 2001.	
30. rujna 2001. 1/	79
31. prosinca 2001. 1/	132

1/ Umanjeno za 100 milijuna USD u odnosu na osnovnu projekciju za eventualne nepredviđene devizne intervencije

Za potrebe programa, neto raspoložive međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke (HNB) definirane su kao dolarska vrijednost bruto deviznih sredstava umanjениh za aktivne stavke pričuve koja se izdvaja po osnovi deviznih depozita domaćih banaka i blagajničkih zapisa HNB-a nominiranih u stranoj valuti i umanjениh za bruto devizne obveze i za izvanbilančne devizne obveze.

Za potrebe programa, bruto devizna sredstva definirana su kao monetarno zlato, specijalna prava vučenja (SPV), bilo koja pričuvena pozicija kod MMF-a i devizna sredstva u konvertibilnim valutama u aktivni HNB-a (za potrebe programa, obračunske vrijednosti tečajnih stopa i SPV-a posebno su definirane u daljnjem tekstu). Svaki povrat HNB-u blokiranih deviznih sredstava koja ne čine dio deviznih sredstava HNB-a na dan 30. lipnja 2001. bit će dodan donjoj granici pričuva. Pričuve koje su založene, zamrznute ili upotrijebljene kao kolateral bit će isključene iz bruto deviznih sredstava. Posebice će iz definicije pričuva biti isključene aktivne stavke pričuve založene kao jamstvo za državni dug.

Za potrebe programa, pasivne stavke pričuve definirane su kao sve obveze HNB-a prema nerezidentima – osim depozita na posebnim računima za servisiranje inozemnog duga – s izvornim rokom dospijeca do i uključujući jednu godinu kao i sve obveze koje nastaju na temelju povlačenja sredstva od MMF-a i mosnih kredita od BIS-a, neovisno o njihovu dospijecu. Za potrebe programa, pasivne pričuve također obuhvaćaju jamstva koja je dao HNB, a koja su osigurana pričuvama.

Pozicija neto terminskih poslova HNB-a definirana je kao razlika između nominalne vrijednosti izvanbilančnih potraživanja HNB-a nominiranih u stranoj valuti od nerezidenata (terminski poslovi, swapovi, opcije i ugovori na terminskom tržištu) i deviznih obveza prema rezidentima i nerezidentima. Ta je pozicija na dan 30. lipnja 2001. iznosila 0 milijuna USD. Za potrebe programa, pozicija neto međunarodnih pričuva HNB-a biti će umanjena samo za izvanbilančne obaveze. Te su obaveze na dan 30. lipnja 2001. iznosile 0 milijuna USD.

Donja granica za neto raspoložive međunarodne pričuve na dan 30. rujna 2001., bit će uvećana za 400 milijuna USD, ukoliko se predviđena otplata tog iznosa za namiru prethodnog financiranja prodaje udjela u HT-u oduži nakon trećeg tromjesečja. Donja granica bit će umanjena za onaj ukupan iznos za koji će privatizacijski primici od

prodaje 16-postotnog udjela u HT-u u srpnju 2001. (500 milijuna EUR-a ili 438 milijuna USD po primjenjivom tečaju definiranom za potrebe programa) i isplate sredstava s "pričuvnog" računa od prodaje 35-postotnog udjela u HT-u u 1999. (46 milijuna USD) biti manji od očekivanog iznosa od 484 milijuna USD na dan 30. rujna 2001.

Za potrebe programa, obračunski tečaj jednak je srednjem deviznom tečaju od 14. prosinca 2000. Tečajevi pet najvažnijih valuta i SPV-a iznose (u kunama po jedinici strane valute):

euro:	7,591856	švicarski franak:	5,051135
japanski jen (100):	7,708251	američki dolar:	8,667492
funta sterlinga:	12,538160	SPV:	11,175344

Limiti će se pratiti preko podataka o računima HNB-a koje će HNB mjesečno dostavljati Fondu, odnosno u roku od 15 dana.

DODATAK VIII.

**Limiti kumulativnog povećanja neto domaće aktive
Hrvatske narodne banke**

		Gornje granice
		(u milijunima kuna)
Stanje na dan 30. lipnja 2001.		-11.914
Kumulativne promjene od 30. lipnja 2001.		
30. rujna 2001.	1/	365
31. prosinca 2001.	1/	391

1/ Uvećano za 100 milijuna USD u odnosu na osnovnu projekciju za eventualne nepredviđene devizne intervencije

Neto domaća aktiva Hrvatske narodne banke (HNB) definirana je kao razlika između primarnog novca i neto raspoloživih međunarodnih pričuva HNB-a (definiranih za potrebe programa u Dodatku VII.), iskazanih u domaćoj valuti prema tečajnim stopama definiranim za potrebe ovog programa. Primarni novac definiran je kao gotov novac izvan banaka, gotovina u trezorima banaka, depoziti na žiro računima i depoziti za obveznu rezervu banaka iskazani u domaćoj valuti i depoziti kod HNB-a.

Limit za 30. rujna 2001. bit će umanjen za iznos od 400 milijuna USD, ukoliko se predviđena otplata tog iznosa za namiru prethodnog financiranja prodaje udjela u HT-u oduži nakon trećeg kvartala. Taj će se limit povećati za onoliko za koliko će ukupan iznos privatizacijskih primitaka od prodaje 16-postotnog udjela u HT-u u srpnju 2001. (500 milijuna EUR-a ili 438 milijuna USD po primjenjivom tečaju definiranom za potrebe programa) i isplate sredstava s "pričuvnog" računa od prodaje 35-postotnog udjela u HT-u u 1999. (46 milijuna USD) biti manji od očekivanog iznosa od 484 milijuna USD na dan 30. rujna 2001.

Limiti će se pratiti preko podataka o računima HNB-a koje će HNB mjesečno dostavljati Fondu, odnosno u roku od 15 dana.